

آرتروپلاستی

آرتروپلاستی از نظر لغوی به معنای جراحی ترمیمی مفصل است و از دیدگاه کاربردی عبارت است از جراحی ارتوپدی جهت تعویض مفصل یا بازسازی آن و یا منظم کردن راستای مفصلی که با هدف کاهش درد بیمار و بهبود دامنه حرکتی مفصل انجام می‌گردد. روش متداول در آرتروپلاستی، تعویض مفصل است که سطوح مفصلی با مفصل مصنوعی که پروتز نامیده می‌شود جایگزین می‌گردد.

امروزه تعویض مفصل ران (مفصل هیپ) و مفصل زانو رایج بوده که ممکن است به علت آرتروز (استئوآرتریت) شدید، بیماری آرتریت روماتوئید پیشرفته یا علل دیگر صورت گیرد.

موارد کاربرد آرتروپلاستی

برخی از مواردی که ممکن است آرتروپلاستی توصیه گردد عبارتند از

۱- آرتروز شدید

۲- بیماری روماتیسمی مانند آرتریت روماتوئید پیشرفته

۳- برخی از شکستگی‌ها همانند شکستگی‌های انتهای فوقانی استخوان ران و استابولوم استخوان هیپ (استخوان لگنی)

۴- نکروز آواسکولار (مرگ استخوانی به علت قطع جریان خون) سر استخوان ران

۵- جمود مفصل (آنکیلوز) یا خشکی مفصلی

۶- گاهی به علت عدم جوش خوردگی

۷- گاهی به علت بد جوش خوردن

۸- مواردی از تومورهای خوش خیم یا بدخیم

۹- گاهی به علت عفونت سلی مفاصل

تکنیک های آرتروپلاستی

با توجه به شرایط بیمار، آرتروپلاستی ممکن است به یکی از صورت های زیر انجام شود

۱- تعویض نیمی از مفصل یا همی آرتروپلاستی

۲- تعویض کامل مفصل یا توتال آرتروپلاستی

۳- فاشیال آرتروپلاستی

۴- اکسیژنال آرتروپلاستی

تعویض نیمی از مفصل یا همی آرتروپلاستی

اگر تنها یکی از سطوح مفصلی یا قسمتی از آن (یک کمپارتمان) از طریق پروتز (مواد مصنوعی یا خارجی) جایگزین گردد، همی آرتروپلاستی نامیده می شود.

تعویض کامل مفصل یا توتال آرتروپلاستی

در این روش هر دو سطح مفصلی توسط پروتز (مفصل مصنوعی) جایگزین می گردد که این روش در بسیاری از بیماران کاربرد دارد. در بیمارانی که دچار آرتريت روماتوئید شدید یا پیشرفته هستند، ممکن است طبق نظر متخصص جراح ارتوپدی به تعویض کامل مفصل ران نیاز داشته باشند.

برخی از مفاصلی که ممکن است نیاز به تعویض داشته باشند عبارتند از

۱- مفصل ران

۲- مفصل زانو

۳- مفصل شانه

۴- مفصل آرنج

۵- گاهی در مفصل مچ دست

۶- مفاصل متاکارپوفالانژیال

۷- مفاصل متاتارسوفالانژیال

۸- گاهی در مفاصل بین بند انگشتی (مفاصل اینترفالانژیال)

موارد عدم تعویض مفصل

در موارد زیر نباید اقدام به تعویض مفصل نمود

- ۱- عفونت مفصلی
- ۲- عفونت سیستمیک
- ۳- مشکلات عروقی شدید
- ۴- مشکلات نورولوژیک شدید
- ۵- بیماری نورولوژیک در حال پیشرفت
- ۶- مفصل نوروپاتیک یا مفصل شارکو
- ۷- ضعف و آتروفی شدید عضلانی به خصوص در مفاصلی که در تحمل وزن نقش دارند
- ۸- امکان راه رفتن بیمار در آینده وجود نداشته باشد
- ۹- قبل از بلوغ اسکلتی

عوارض تعویض مفصل

- ۱- عفونت
- ۲- شل شدن پروتز
- ۳- نیمه دررفتگی یا دررفتگی مفصل
- ۴- مشکلات دامنه حرکتی مفصل
- ۵- ترومبوز وریدی عمقی و آمبولی ریوی
- ۶- ضایعه عروقی
- ۷- احساس درد جدید یا باقی ماندن دردهای گذشته
- ۸- آسیب اعصاب محیطی
- ۹- احتمال شکستگی به هنگام عمل جراحی
- ۱۰- احتمال ضایعه استخوان اطراف مفصل یا شکستگی اطراف پروتز

۱۱- احتمال تغییر طول اندام

۱۲- فیبروز مفصلی

۱۳- فرسودگی پروتز یا ساییده شدن پروتز

فاشیال آرتروپلاستی

در این نوع از آرتروپلاستی، بخشی از مفصل توسط فاشیایی که از ناحیه دیگری از بدن گرفته می شود جایگزین می گردد.

اکسیژنال آرتروپلاستی

هرگاه بخشی از مفصل بدون اضافه کردن برداشت گردد، بافت لیفی (بافت فیبرو) به مرور زمان در آن جایگزین می شود که به این موارد اکسیژنال آرتروپلاستی می گویند.

